

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/87/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8715204496
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8715204496.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka, v právnej veci navrhovateľky L. H., M. Q., X.Á. XXXX/XX, proti odporcovi H. H., M. Q., X. XXXX/XX, zastúpenému Mgr. Luciou Lorenčíkovou, advokátkou, so sídlom v Poprade, Nám. sv. Egídia 95, o určenie manželského výživného s prísl., o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 10.2.2016, č. k. 12C/198/2015-72 jednohlasne takto

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok okrem výroku o čiastočnom zamietnutí návrhu.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľke 857,30 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľky zamietol a náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

2. Súd prvej inštancie zistil, že manželstvo účastníkov trvalo v čase podanie návrhu. Dňom 30.11.2015 bolo manželstvo účastníkov právoplatne rozvedené. Za obdobie od podanie návrhu na súd do právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva platila medzi nimi vzájomná vyživovacia povinnosť. Súd prvej inštancie zistil, že odporca navrhovateľke už v roku 2014 prestal poukazovať finančné prostriedky a realizoval iba úhrady spojené s bývaním a uhrádzal výživné na maloletú dcéru tak v peňažnej, ako aj forme naturálnej. Od mája 2015 s rodinou prestal žiť v spoločnej domácnosti a zdržiaval sa u svojej priateľky. Navrhovateľka v tomto období nebola riadne zamestnaná, jej príjmom bol invalidný dôchodok 131,- eur mesačne a odmena z príležitostnej práce vo výške okolo 100,- eur mesačne, celkom 230,- eur mesačne. Navrhovateľka mala záujem získať trvalú prácu, na aj s prihliadnutím k jej zdravotnému stavu sa nezamestnala. Odporca bol zamestnaný, bola mu vyplácaná mzda cca 540,- eur čistého a cestovná náhrady - stravné vo výške 950,- eur mesačne. Keďže odporca nepreukázal rozsah použitia diét pri služobných cestách v zahraničí, súd prvej inštancie tieto čiastočne zahrnul do príjmov odporcu, samozrejme iba v časti s prihliadnutím k dĺžke jeho pobytu mimo miesta bydliska a krajín, v ktorých služobnú cestu vykonal, a to podľa voľnej úvahy v 3, čo predstavuje sumu 237,- eur. Vychádzajúc tak z príjmu odporcu 777,- pri zohľadnení výdavkov na byt a platení výživného pre maloletú dcéru, bolo pri dodržaní zásady definovanej v § 71 Zákona o rodine jeho povinnosťou prispievať manželke na výživu aspoň sumou 120,- eur mesačne. Za dobu od 27.4.2015 do 30.11.2015 to predstavuje priznanú čiastku. Súd prvej inštancie do výdavkov nezahrnul splátky pôžičiek oboch strán vzhľadom k nepreukázaniu ich použitia v rámci BSM. Súd prvej inštancie poukázal tiež na ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z dôvodov rozpadu manželstva účastníkov zo skutočnosti, že v roku 2015 navrhovateľka nebývala v spoločnej domácnosti s inou osobou iba s dcérou a v určitej dobe tiež s odporcom, nemožno uzavrieť, že plnenie vyživovacej povinnosti odporcu voči navrhovateľke by bolo v rozpore s dobrými

mravmi. Súd neuznal obranu odporcu, ktorý poukazoval na pretrvávajúci vzťah navrhovateľky s iným mužom žijúcim v N., s ktorým sa navrhovateľka v roku 2015 nestretla. Sám odporca na druhej strane uviedol, že od mája 2015 sa už zdržiaval u svojej priateľky. V prevyšujúcej časti návrh ako nedôvodný zamietol a o trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p..

3. Proti tomuto rozsudku, okrem výroku o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti, podal včas odvolanie odporca, ktorý navrhol v tejto časti rozsudok zmeniť tak, aby návrh bol zamietnutý, alternatívne, aby v tejto časti bol rozsudok zrušený a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Za nesprávne odporca považuje to, že súd obmedzenie prístupového práva k osobnému účtu navrhovateľky vyhodnotil ako také, ktoré privodilo rozdiel na životnej úrovni medzi manželmi. Aj napriek takémuto kroku odporca naďalej sám a dobrovoľne uhrádzal poplatky za mesačnú réžiu rodiny - nehnuteľnosť, v ktorej navrhovateľka bývala, poisťky, stravu a nad rámec plnenia výživného na dcéru tejto mesačne dobrovoľne prispieval, a to prostredníctvom nákupu oblečenia, kreditu do mobilného telefónu a pod.. Odporca sa v čase prítomnosti na Slovensku riadne staral, varil, nakupoval. Osobná starostlivosť tak nebola výlučne na navrhovateľka, ktorá nemala ani výdavky súvisiace so zabezpečením domácnosti. V rozhodnom období odporca finančne zabezpečoval rodine bývanie a všetky ďalšie potreby. V čase svojej prítomnosti sa osobne staral o dcéru. Navrhovateľka svoj príjem, ktorý mala, mohla použiť aj používala výlučne na osobnú potrebu. Nevyhnutná solidarita v manželských vzťahoch vyplývajúca zo Zákona o rodine bola v každom prípade zachovaná. Odporca ďalej tvrdí, že nie je spravodlivé, ak súd postaví na rovnakú úroveň mimomanželský pomer navrhovateľky, ktorý trval od roku 2013 a príčinou podania návrhu na rozvod manželstva a partnerským vzťahom odporcu, ktorý udržiava iba od roku 2015. Odporca vidí nespravodlivosť a rozpor s dobrými mravmi, že má platiť na výživu osobe, ktorá povinnosti plynúce z manželstva nerešpektovala. S týmito všetkými okolnosťami sa súd prvej inštancie podľa názoru odporcu dôsledne nevypríadal.

4. Navrhovateľka navrhla rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Súhlasí s odôvodnením rozhodnutia súdu, z ktorého je zrejma správna aplikácia § 71 ods. 1 Zákona o rodine, keď súd sa zaoberal podrobne rozsahom vyživovacej povinnosti tak, aby životná úroveň manželov bola v zásade rovnaká. Zdôrazňuje, že stále bola invalidnou dôchodkyňou, pričom jediná zmena oproti prebiehajúcemu konaniu nastala v tom, že toho času nie je pokles zárobkovej činnosti a schopnosti znížený o 50%, ale ide už o 70 % pokles schopnosti. Priznaný nárok nie je v rozpore s dobrými mravmi. Takáto argumentácia odporcu neobstojí. Má za to, že ide dokonca o zavádzanie súdu z jeho strany, aby sám odporca zakryl svoj mimomanželský vzťah. Tento jeho mimomanželský vzťah trval dávno predtým ako sa od rodiny odsťahoval, v opačnom prípade, by sa predsa nenastáhoval k cudzej žene do jej domácnosti. Navrhovateľka tvrdí, že svoje povinnosti z manželstva si plnil tak, ako to ukladá Zákon o rodine, starala sa o maloletú dcéru, a to po celý čas, nielen vtedy, keď bol odporca mimo územia SR. Keďže je invalidnou dôchodkyňou, má problém nájsť si vhodné zamestnanie, o domácnosť sa však starala. Tvrdí, že odporca nerešpektoval jej dôstojnosť vzhľadom na jej zdravotný stav a neustále ju ponižoval, vysmieval sa, čím určite neprispieval k zdravému rodinnému prostrediu. Má za to, že životná úroveň počas manželstva nebola nikdy na rovnakej úrovni. Nadradenosť vo vzťahu sám odporca potvrdil tým, že jej znemožnil disponovať finančnými prostriedkami na osobnom účte. Súhlasí s konštatovaním súdu prvej inštancie, že ich životná úroveň v dobe trvania manželstva nebola rovnaká, a preto správne rozhodol o veci.

5. Odvolací súd preskúmal rozsudok okrem výroku o čiastočnom zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti v zmysle zásad vyjadrených v § 65, § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimo sporového poriadku (ďalej len C.m.p.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilného sporového poriadku, ďalej len C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu dôvodné nie je.

6. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie vo veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil, o veci následne správne rozhodol a skutkové zistenia súdu prvej inštancie majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

7. Podľa § 71 ods. 1, 2 Zákona o rodine, manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť. Vyživovacia povinnosť medzi manželmi predchádza vyživovaciu povinnosť detí voči rodičom.

8. Vyživovacia povinnosť medzi manželmi vzniká a trvá odo dňa uzavretia manželstva až do jeho zániku. Manželia majú mať v manželskom zväzku rovnakú životnú úroveň a účelom tohto nároku je práve zabezpečenie jej vyrovnania. Požiadavka na rovnakú životnú úroveň vyplýva z princípu solidarity a rovnakého postavenia v právach a povinnostiach vyplývajúcich z manželského zväzku. V zásade nie je podstatné, či manželia spolu žijú alebo nie, manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť a táto sa nedá vylúčiť, obmedziť a na jej existenciu nemá vplyv ani prípadné zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov počas trvania manželstva. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, dôsledkom je stav, keď títo majú rozdielnu životnú úroveň.

9. Zo zásady rovnakej životnej úrovne manželov vyplýva, že nemusí byť splnená podmienka odkázanosti, ako je to napr. pri vyživovacej povinnosti detí k rodičom, resp. vyživovacie povinnosti medzi ostatnými príbuznými. Prostredníctvom tejto vyživovacej povinnosti sa tak okrem uspokojovania osobných potrieb sleduje i naplnenie požadovaného zákonného charakteru inštitútu manželstva z majetkového hľadiska. Uplatňovanie tejto vyživovacej povinnosti je medzi manželmi možné aj v prípadoch, keď sú obaja zárobkovo činní, schopní zabezpečiť svoje osobné potreby, v dôsledku oddeleného hospodárenia však medzi nimi vzniká disproporcía v ich celkovej životnej úrovni. Súd určuje výšku výživného na manžela na základe podaného návrhu tak, aby táto v zásade vyrovnávala rozdielnu životnú úroveň manželov. Nejde však o dosiahnutie mechanickej matematickej rovnosti medzi manželmi, ide skôr o dosiahnutie spravodlivej rovnosti, keďže súd posudzuje aj schopnosti a možnosti (napr. dosiahnuté vzdelanie, možnosti na trhu práce, zdravotný stav, či výšku opodstatnených osobných výdavkov) a majetkové pomery oboch manželov. Súd taktiež skúma dôvody, pre ktoré si jeden z manželov neplní celkom alebo sčasti vyživovaciu povinnosť, mieru starostlivosti o domácnosť, osobnú starostlivosť o deti, ako i skutočnosť, či by priznanie práva na výživné nebolo v rozpore s dobrými mravmi.

10. Je potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie uvedené skutočnosti v priebehu konania dôsledne zisťoval a na základe týchto zistení o veci aj správne rozhodol. Je nepochybné, že v spornom období od 27.4.2015 do 30.11.2015 boli účastníci konania manželmi, avšak v dôsledku vážnych vzájomných nedorozumení už od augusta 2014 spoločne finančne nehospodárili a v máji 2015 sa odporca zo spoločnej domácnosti odsťahoval. Od obdobia letných mesiacov roka 2014 odporca nepoukazoval navrhovateľke finančné prostriedky s tým však, že vykonával úhrady spojené s bývaním a prispieval na výživu ich maloletej dcéry vo forme peňažnej aj naturálnej. Navrhovateľke bol od januára 2015 priznaný invalidný dôchodok vo výške 131,90 eur mesačne a k dispozícii má aj odmenu z príležitostnej práce zhruba 100,- eur mesačne, čím jej príjem dosahuje celkovo 230,- eur mesačne. Keďže navrhovateľka je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, má problém nájsť si prácu v trvalom pracovnom pomere.

11. Pokiaľ ide o odporcu, je zamestnancom spoločnosti U. V. V. R..J., Q., jeho priemerný čistý mesačný príjem dosahuje sumu okolo 540,- eur a zároveň sú mu vyplácané cestovné náhrady vo výške okolo 950,- eur mesačne. Z takto poukazovaných náhrad stravného súdu prvej inštancie opodstatnene k zistenému základnému mesačnému príjmu odporcu pripočítal aj časť týchto náhrad a ustálil jeho príjem rozsahom 770,- eur mesačne. V rozhodnom období, ktoré je predmetom tohto konania bolo potrebné zohľadniť opodstatnené výdavky odporcu, ktoré predstavujú náklady na bývanie vo výške 146,- eur mesačne a uhrádzanie výživného pre maloletú H. H., S.. XX.X.XXXX, vo výške 150,- eur mesačne, keď odporca v tejto súvislosti plnil výživné aj naturálnou formou.

12. Výživné v prospech navrhovateľky určené súdom prvej inštancie v sume 120,- eur za dané obdobie je tak so zreteľom na všetky uvádzané okolnosti primerané a opodstatnené. Pokiaľ ide o namietanú nesprávnu aplikáciu zásady dobrých mravov v prejednávanej veci je potrebné uviesť, že táto zásada je korektívom, ktorý môže spôsobiť, že napriek všeobecnej požiadavke rovnakej životnej úrovne v manželstve v dôsledku ich porušovania sa táto zásada nemusí uplatniť, čo je odôvodnené tým, že inštitút manželstva okrem svojej právnej stránky je založený na určitých morálnych a etických pravidlách, ktorých dodržiavanie sa sleduje aj v rámci majetkových vzťahov súvisiacich s manželstvom. Pomocť môže morálne vymedzenie obsahu manželstva, podľa ktorého manželia sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie. Je však nutné poznamenať, že automaticky neplatí záver o tom, že pri porušení niektorej z uvedených povinností vyživovacia povinnosť medzi manželmi zaniká. V tejto súvislosti súd prvej inštancie správne poukázal na zistené dôvody rozpadu manželstva účastníkov a skutočnosť, že v rozhodnom období navrhovateľka neobýva domácnosť s inou osobou ako s maloletou dcérou.

Manželstvo účastníkov súd (OS Poprad sp. zn. 14P/318/2014) rozviedol z dôvodu, že toto manželstvo je vážne a trvalo rozvrátené a neplní svoj spoločenský účel.

13. Za tejto situácie odvolací súd okrem výroku o čiastočnom zamietnutí návrhu potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 387 ods. 1 C.s.p..

14. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1C.s.p. v spojení s § 52 C.m.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).